

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์และการส่งข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในกลุ่มทหารเกณฑ์ กองประจำการในจังหวัดลพบุรี SEXUAL RISK BEHAVIORS AND SHORT MESSAGE SERVICE (SMS) PROGRAM FOR PROMOTING SAFE SEX AMONG ARMY CONSCRIPTS IN LOP BURI ARMY AREA

ปิยะรัตน์ เอี่ยมคง¹

¹สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย

ความเป็นมา: พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศนับเป็นสิ่งที่คุกคามและบ่อนทำลายภาวะสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชากรไทยอย่างมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะในกลุ่มทหารเกณฑ์กองประจำการนับเป็นกลุ่มเสี่ยงสำคัญต่อการติดเชื้อโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ดังนั้นการพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องดำเนินการ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและผลของการส่งเสริมพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในกลุ่มทหารเกณฑ์กองประจำการ จังหวัดลพบุรี

วิธีการศึกษา: เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างคือทหารเกณฑ์กองประจำการในจังหวัดลพบุรี จำนวน 192 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน แบ่งกลุ่มประชากรเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มที่รับข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือแบบทางเดียว กลุ่มที่รับข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือแบบสองทาง และกลุ่มควบคุม ขั้นตอนการศึกษาประกอบด้วยการศึกษาพื้นฐานก่อนทดลอง กิจกรรมการแนะแนวทางในการกำกับตนเองและการสื่อสารด้วยวิธีส่ง SMS และการส่งข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือสัปดาห์ละ 2 ข้อความเป็นเวลานาน 3 เดือน พร้อมทั้งส่งเสริมให้จดบันทึกเพื่อการกำกับตนเองให้มีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยประยุกต์จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่ เก็บข้อมูลก่อนและหลังสิ้นสุดการวิจัย 1 เดือน

ผลการวิจัย: พบว่าทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในช่วงอายุ 16-18 ปี(39.1%)มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับแฟนหรือคูรัก(84.4%) ไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก(48.6%) และเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่ไม่ใช่คูรักของตนเอง(40%)หลังจากสิ้นสุดการทดลอง1 เดือน พบว่ากลุ่มที่ได้รับ SMS แบบสองทางมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับ SMS แบบทางเดียว และกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.01$) ในด้าน การกำกับตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การคาดหวังถึงผลลัพธ์ การรับรู้ความเสี่ยง ความตั้งใจที่จะปฏิบัติ และการงดเสพยาเสพติดก่อนหรือระหว่างมีเพศสัมพันธ์ เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังทดลองภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มที่ได้รับ SMS แบบสองทางและกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยหลังจากสิ้นสุดโปรแกรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการวางแผนการปฏิบัติ ($p\text{-value} < 0.05$)

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ การกำกับตนเองและการส่งข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือสามารถทำให้ทหารเกณฑ์กองประจำการ มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการรับรู้และเตรียมการปฏิบัติตัวที่จะนำไปสู่พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือแบบสองทาง (2-way SMS) ทำให้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างไรก็ตามหากจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้เกิดพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยนั้น การกำกับตนเองโดยการจดบันทึกพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและรับส่งข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือไม่สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติได้ ดังนั้นจึงควรมีโปรแกรมที่มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น หรือใช้กระบวนการอื่นๆ ร่วมด้วย

คำสำคัญ: การกำกับตนเอง, การส่งข้อความสั้นทางโทรศัพท์มือถือ, เพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย, ทหารเกณฑ์กองประจำการ